

РОБЪРТ ШЕКЛИ БЕЗКРАЙНИЯТ УЕСТЪРН

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

Името ми е Уошбърн. Просто Уошбърн за приятелите, господин Уошбърн за врагове и непознати. Казвайки това, аз съм казал всичко, тъй като сте ме виждали хиляди пъти на големия екран в съседното кино или на малкия телевизионен екран в хола си. Аз яздя сред кактусите „чола“, фамозното ми сомбреро е нахлупено над очите, известният ми колт 44-ти калибър със седем и половина инчов барабан е стегнат до дясното ми бедро. Но в момента аз пътувам в голям кадилак с климатик, седнал съм между своя агент-мениджър Гордън Симс и съпругата си Консуела. Вече излязохме от щатската магистрала номер 101 и се насочваме по един пращен път, който ще свърши при гарата на Уелс Фарго, където се намира един от входовете в Мрежата. Симс говори бързо и разтвива врата ми като че ли съм боксьор, който след малко ще се качи на ринга. То всъщност малко или много си е така. Консуела мълчи. Тя още не говори много добре английски. Тя е най-красивото нещо, което можеш да си представиш. Моя съпруга от по-малко от два месеца, бивша „мис Чили“, бивша актриса в няколко каубойски филма, снимани в Буенос Айрес и Монтевидео. Цялата тази сцена е извън камерите. Това е пиеса, която никога не ви показват: завръщането на известния стрелец през веселата и тревожна 2031-ва година от Бел Еър към стария Див Запад от 1900-ната.

Симс дърдори за някакви инвестиции, в които иска да се включи. Някакво ново подводно предприятие за добив на нещо — поредната далавера на Симс, който вече е богаташ. Пък и кой ли не би станал с тридесетте процента, които получава от печалбите ми през десетте от най-продуктивните ми години като филмова звезда. Симс ми е и приятел, но сега не мога да мисля за инвестиции, тъй като вече приближаваме Мрежата.

Седнала от дясната ми страна, Консуела трепва, когато известната, изхабена от времето стара гара се показва отпреде ни. Тя така и не успя да разбере напълно как се прави безкрайния уестърн. В Южна Америка все още снимат филмите си по старому. Всичко е декор, всичко е фалшиво, а пистолетите стрелят с халосни. Тя не може да разбере защо най-известният американски Филм трябва да се прави на живо, когато могат да се възпроизведат всички ефекти и никой да не бъде убит. Опитах се да ѝ го обясня, но на испански звучи смешно.

За мен, разбира се, този път е различно. Връщам се след оттегляне, за да изиграя последната си, показна роля. Моят договор не

включва убийството ми. Аз съм известният стрелец, който трябва да изиграе почти комедийната си роля заедно със стария Джеф Мангълс и Натчес Паркър. Няма сценарий, разбира се. Във Филма никога няма сценарий. Ние ще импровизираме всяко положение, което изникне пред нас. Ние, артистите на „комедия дел арте“ от стария Запад. Консуела не разбира нищичко от това. Тя е чувала за договори за убийство, но такъв, изключващ убийството е нещо ново за нея.

Ето че стигнахме. Колата спира пред една ниска, боядисана, дървена сграда. Всичко от тази страна е от Америка на 21-вия век с цялото ѝ преработено величие. От другата страна има една прерийна шир от милион акри, планини и пустиня, с хилядите си скрити камери и микрофони, което представлява Мрежата на Безкрайния Филм.

Аз съм вече в костюм — сини джинси, риза на синьо-бели карета, шапка, яке от необработена кожа и тежък кило и половина револвер. На мястото за впрягане от другата страна на гарата ме чака кон с всичко, което ми е необходимо, опаковано и стегнато в одеяло зад седлото. Един асистент-режисьор ме проверява и установява, че всичко е както трябва — нямам ръчен часовник или други анахронизми, които би могла да види камерата.

— Добре, господин Уошбърн — казва той. — Можете да минете щом бъдете готов.

Симс потупва за последен път по гърба своя главен герой. Той се поклаща на пети и пръсти с възхита и лека завист към мен. Исква му се той да беше онзи, който ще язди из пустинята — висок мъж с бавни движения и приятни обноски, и внезапна смърт, движеща се винаги отдясно. Но Симс е нисък и дебел, почти плешив, и никога няма да играе, особено пък ролята на героичния стрелец. Затова той просто се вживява в нея. Аз съм мъжеството на Симс и той, и аз, сме яздили по пътеката на опасностите много пъти, а верният ни 44-ри калибров ни е спасявал от враговете дотогава, докато не спечелихме най-високата, абсолютната титла на най-добър стрелец на Запада. Онзи, който накрая се оттегля, в момент когато всичките му врагове са мъртви или са се скрили надълбоко... Горкият Симс. Той винаги е искал да изиграем онази голяма, последна сцена. Последното преминаване по някоя прашна Главна улица. Искаше ние да си тръгнем когато сме на върха, силни и красиви. Не заради парите. Ние всъщност сме спечелили твърде много. А само заради славата да напуснеш Филма с блясъка на

пушечната стрелба, когато си във върхова форма. Аз самият също исках да стане така, но враговете станаха по-внимателни и Уошбърн прекара последната смехотворна година във Филма, обикаляйки в търсене какво да прави с готов за стрелба револвер, без да намери някого, който да пожелае да се стреля с него. И дори това последно представление — за Симс то е подигравка с всичко онова, на което държим, а предполагам, че за мен също. (Трудно е да се разбере къде започва моето „аз“ и къде свършва Симс. Трудно е да се разграничат моите и Симсовите желания, трудно е да застанеш с лице към това — края на великите ни години във Филма.)

Симс разтърсва ръката ми и ме стиска силно за рамото, без да каже нищо, в онзи „западняшки“ стил, който е придобил през дългите години, докато ми е сътрудничил, докато е бил „аз“. Консуела ме прегръща, в очите ѝ има сълзи, целува ме, казва ми да се върна скоро при нея. Ах, тези невероятни първи месеци с нова съпруга! Колко са великолепни те, преди да настъпи неприятната стара действителност! Консуела е четвъртата. Аз съм минал по доста такива пътища навремето и повечето си приличаха. А сега режисьорът ме преглежда да нямам следи от червило, кима отново и аз се отдалечавам от Консуела и Симс, като им изпращам онзи поздрав с два пръста, прилепени до периферията на шапката, с който съм известен, след което тръгвам по скърцащия под на канцеларията Уелс Фарго и излизам от другата страна под горещото слънце в света на Безкрайния Уестърн.

Една камера хваща от много далеч самотен ездач, който се движи като мравка между блестящите, нарязани стени на каньона. Виждаме го в последователни кадри на фона на разгърнатия пустинен пейзаж. Ето силуета му привечер, изрязан на фона на пламналото небе, с весело килната назад шапка, готвещ си храна на малък огън. Сега той спи, загърнат в одеялото си, докато въглените на огъня се превръщат в пепел. Призори конникът отново е седнал пред огъня, вари си кафе и се приготвя за ездата през деня. Изгревът го заварва на път, засенчил очи с длан, отпуснал поводите, оставил коня да си избира сам пътя из скалите.

Аз съм зрителят, наблюдаващ себе си като актьор, а също и актьорът, наблюдаващ себе си като зрител. Това е сбъдването на детската ми мечта: да играя роля и да гледам себе си как я изпълнявам. Сега знам, че ние никога не преставаме да играем и никога не преставаме да наблюдаваме играта си. Просто е ирония на съдбата, че картините, които гледам аз, съвпадат с онова, което виждате вие, седнали пред малкия екран.

Сега конникът се е спуснал в една висока седловина между две планини. Тук горе е студено, духа силен вятър, конникът е вдигнал яката си, а шапката му е вързана под брадата с ярък вълнен шал. Ако се погледне над рамото ми, в далечината се вижда селище, малко и загубено в безбрежността на пейзажа. Ние следваме ездача, който смущава изморения си кон и започва да се спуска към селището.

Конникът с шапката води коня си из селището Команчи. Има само една улица — Главната. С кръчмата, пансиона, платения обор, ковачницата, смесения магазин, всичко така старомодно и чудато, като на дагеротип от времето на Гражданската война. Пустинният вятър духа без да спира из селището и всичко е покрито с фин прах.

Конникът е познат. Безделниците пред магазина се провикват:

— Хей, това е Уошбърн!

Аз слизам изморено от коня пред обора — висок, напрашен от пътуването мъж, с ниско закопчан колан с кобур, от който се показва напуканата костена ръкохватка на револвера, намиращ се на видно място и лесен за измъкване. Обръщам се и се почесвам по лицето — известното продълговато, тъжно лице, с белег на едната буза и присвити, немигащи сиви очи. Това е лицето на умен, опасен, непредвидим, но състрадателен мъж. Това съм аз, гледащ към вас, така както вие ме гледате.

Излизам от обора и ето ти го шерифа Бен Уотсън, който иде да ме поздрави. Той е стар приятел с потъмняло от слънцето лице и черни мустаци. Върху гърдите на поизхабената му униформа проблясва малка звезда.

— Чух, че може да минеш оттук — казва Уотсън. — Чух, че си бил в Калифорни за известно време.

„Калифорни“ е нашата тайна парола за пенсиониране.

— Така е — казвам аз. — Как върви тук?

— Горедолу — отговаря ми Уотсън. — Предполагам, че не си чул за стария Джеф Мангълс?

Аз чакам. Шерифът продължава:

— Случи се вчера. Старият Джеф паднал от коня си в пустинята. Предполагаме, че конят му се е изплашил от гърмяща змия... Господ ми е свидетел, че му казвах да продаде това плашливо животно. Но нали го знаеш стария Джеф...

— Какво е станало с него? — питам аз.

— Ами, както ти казах, конят му го е хвърлил и го е влачил. Бил е мъртъв още преди да го открие Джими Конърс.

Дълго мълчание. Аз бутам шапката си на тила.

— Добре, Бен — проговарям накрая. — Какво друго искаше да ми кажеш?

Шерифът се чувства неудобно. Той пристъпя от крак на крак. Аз чакам. Джеф Мангълс е мъртъв. Това проваля сцената, заради която съм нает да играя. Какво ли друго ще става?

— Сигурно си жаден — казва Уотсън. — Какво ще кажеш за една бира...

— Я по-добре ми кажи новините.

— Ами... Чувал ли си за един каубой от Панандли на име Малкият Джо Потър?

Аз поклащам глава.

— Мина оттук преди време. Носи му се славата на добър стрелец. Не си ли чувал за престрелката в Туин Пийкс?

Сега, когато го казва, аз си спомням, че бях подочул нещо. Но бях в Калифорни и се занимавах с други работи. Пък и престрелките не ме интересуваха до този момент.

— Този Малък Джо Потър — продължава Уотсън, — се скарал с четири типа в стриптийзбара заради някаква жена. Казват, че било голям бой. В края на краищата Малкият Джо изпратил и четиримата по дяволите и оттогава му се носи славата.

— И какво от това? — питам аз.

— Ами известно време след това Малкият Джо играл на покер с няколко от момчетата в Джила Бенд... — Уотсън млъква притеснено. — Уошбърн, може би е по-добре да чуеш разказа от Чарли Гибс,

понеже той е говорил с един човек, който е присъствал на играта. Да, по-добре е да го чуеш от Чарли. Довиждане, Уошбърн.

Шерифът се отдалечава, в съответствие с правилото на Филма да не се проточват сцените с разговори и да се даде възможност и на други да участват в действието.

Аз тръгвам към кръчмата. След мен върви някой — едно момче на не повече от осемнадесет или деветнадесет години. Едно дългнесто, чипоносо, луничаво момче, израснало от дрехите си и с напукани ботуши. То носи пистолет. Какво ли иска от мен? Предполагам, онова което и всички останали.

Влизам в кръчмата и шпорите ми потракват по дървения под. Чарли Гибс пие на бара — пълнен, одърпан мъж, усмихнат и сбръчкан, без пистолет, защото Чарли Гибс е комичен образ и нито убива, нито го убиват. Чарли освен това е и представител на местната гилдия на филмовите артисти.

Аз му купувам питие и го питам за прочутата игра на покер на Малкия Джо Потър.

— Чух за нея от Тексас Джим Чарли. Помниш Тексас Джим, нали, Уошбърн? Добро старо момче е той. Работи като пастир при Доналдсън. Е, значи Тексас Джим е играл в тази игра в Джила Бенд. Започнало да става горещо. Накрая се събрал един от онези големи джакпоти. А Док Дейли заложил хиляда долара. Малкият Джо пък бил сигурен в картите си, но нямал пари, за да отговори. Док казал, че приема замяна, ако Малкият Джо измисли нещо. Малкият Джо помислил малко и казал:

— Колко ще ми дадеш за шапката на господин Уошбърн?

Последвало мълчание, защото никой не отива просто ей така да вземе шапката на господин Уошбърн, освен ако, първо, не се реши да убие човека, който я носи. Но от друга страна Малкият Джо не е шушумига и се държа добре по време на боя в бара. И така, Док помислил малко и отговорил:

— Разбира се, Джо, ще ти услужа с хилядарка за шапката на Уошбърн. И с удоволствие ще платя още хиляда за място на първия ред, за да гледам как ще му я свалиш от главата.

— Може да получиш мястото и без пари — казал Малкият Джо. — Ако загубя тази ръка. Обаче нямам такива намерения.

И така, басът бил приет и те свалили картите. Осмиците на Малкия Джо загубили пред четирите валета на Док. Малкият Джо се изправил, поопънал се и казал:

— Е, Док, май все пак ще получиш онова място на първия ред.

Чарли си свършва питието и ме поглежда с блестящ, зъл поглед. Аз кимам, допивам си питието и излизам през задната врата към бараката.

Бараката е построена, за да можем да водим необходимите разговори, които не са свързани с Уестърна, без да ни снимат камерите. Чарли Гибсън пристига след няколко минути. Той включва скрития климатик, измъква пакет цигари, запалва една и се настанява удобно. Като представител на Гилдията, Чарли прекарва доста време тук, слушайки различни оплаквания. Това е кабинетът му и той се е постарал да го направи удобен.

— Предполагам, че искаш да знаеш какво става — казва Чарли.

— Така е, проклет да съм — отвърщам аз. — Каква е тази история с Джо Потър, който щял да дойде да ми вземе шапката?

— Не се вълнувай — казва Чарли. — Всичко е наред. Потър е нова, изгряваща звезда. След като Джеф Мангълс го убиха, беше естествено да те срещнем с него. Потър веднага се нави. Вчера бе разговаряно с твоя агент и той преподписа договора за теб. Ще получиш страхотна сума за тази престрелка.

— Симс е преподписал договора ми? Без да ме попита?

— Тъкмо тогава те нямаше. Симс каза, че няма да имаш нищо против. Направи изявление как сте си говорили много пъти по този въпрос и че ти винаги си искал да напуснеш Филма като звезда, на върха на славата си, с една последна престрелка. Каза, че немалко нужда да те пита, защото сте разговаряли много пъти по този въпрос и сте били близки като братя. Каза, че се радва, че е възникнал подобен шанс и знаел, че ти също ще си доволен.

— Господи! Този тъпанар Симс!

— Да не те е насадил? — попита Чарли.

— Не, не става дума за това. Ние наистина сме говорили много за последната ми изява. И аз съм му казвал, че искам да приключа с нещо голямо...

— Но е било само на думи? — предположи Чарли.

— Не точно.

Само че едно е да говориш за престрелка, когато си се оттеглил и си в безопасност в дома си в Бел Еър. А съвсем друго, когато внезапно се окажеш замесен в битка, без да си подготвен.

— Симс не ме е предал. Но ме замесва в нещо, което исках да реша сам.

— Значи си постъпил глупаво, когато си казал, че си искал последна битка — заяви Чарли. — А пък агента ти е постъпил още по-глупаво, като е повярвал на думите ти.

— Така изглежда.

— И какво ще правиш сега?

— Ще ти кажа, но като на стария си приятел Чарли, а не като на Гибс, представителя на Гилдията.

— Давай — каза Чарли.

— Ще се измъкна отук — заявих аз. — Вече съм на тридесет и седем години и не съм стрелял от една година. Имам си нова съпруга...

— Не си длъжен да се захващаш с тази работа — каза Чарли. — Животът е хубаво нещо. И това оправдава всичко. Като приятел, аз съм съгласен. Но като твой представител пред ГФА мога да ти кажа, че ако нарушиш законно подписан от твоя представител договор, Гилдията няма да те подкрепи. Ако Компанията те осъди, можеш да разчиташ сам на себе си.

— По-добре сам, отколкото под земята с компания — отвърнах му аз. — Добър ли е този Малък Джо?

— Добър. Но не колкото теб, Уошбърн. Ти си най-добрият, който съм виждал. Мислиш ли все пак да се срещнеш с него?

— Не. Просто питам.

— Продължавай така — каза Чарли. — Като приятел те съветвам да се махаш и да си стоиш настрана. Вече си получил всичко възможно от Филма. Ти си герой, ти си богат и си имаш хубава млада жена. Спечелил си всичко, което би могъл да поискаш. Няма защо да се въртиш наоколо и да чакаш някой да те ритне по задника.

— Нямам такива намерения — уверих го аз. Обаче усетих, че ръката ми се е хванала за револвера.

Връщам се в кръчмата. Сядам сам до една маса с чаша уиски и тънка мексиканска пура между зъбите. Мисля относно положението. Малкият Джо язди насам откъм юг. Вероятно си мисли, че ще ме открие в Команчи. Но аз не мисля да оставам тук. За мен ще е по-безопасно да се върна по пътя откъдето идвам, към гарата Уелс Фарго. И оттам да изляза във външния свят. Но няма да го направя по този начин. Ще изляза от Мрежата през Бримстоун в крайния североизточен ъгъл, като по този начин направя пълен кръг през Територията. Нека те измислят по-добър начин...

Внезапно върху масата се проточва една дълга сянка. Между мен и светлината е застанала някаква фигура и без да се замислям, аз се търкувам от стола, револверът вече е изваден, предпазителят вдигнат и пръста ми е свит около спусъка. Един изплашен момчешки глас казва:

— Ооо! Извинете, господин Уошбърн!

Това е онова чипоносо, луничаво момче, което забелязах да ме гледа преди и което сега е зяпнало към револвера ми изплашено, понеже ме стресна и ме извади от едногодишната летаргия.

Аз бутвам предпазителя на своя 44-калибров, прибирам револвера, изтупвам праха от себе си, изправям стола си и сядам. Барманът Кърли ми носи още едно питие.

— Хлапе — казвам аз на момчето. — Не знаеш ли друг начин да се приближиш към човек? Можех случайно да те пратя на оня свят.

— Извинете, господин Уошбърн — отвърща то. — Аз съм нов тук и не знаех... Просто исках да ви кажа колко се възхищавам от вас.

Нов беше, така е. Изглежда току-що бе завършил училището по Западно изкуство на Компанията, което всички трябва да сме завършили преди да ни позволят да влезем в Мрежата. Точно такъв бях и аз през първите си седмици във Филма.

— Някога аз ще стана като вас — казва ми той. — Мислех, че ще можете да ми дадете няколко съвета. Имам този стар пистолет...

Момчето измъква оръжието и аз отново реагирам без да мисля, удрям пистолета и той изхвърква от ръката му, а него свалям на пода с един юмрук в ухото.

— Да те вземат дяволите! — изкрещявам аз. — Нямах ли акъл? Не бива да измъкваш просто така револвера си, ако нямах намерение да го използваш.

— Само исках да ви го покажа — казва той, без да става от земята.

— Ако искаш някой само да погледне револвера ти, измъкни го бавно и леко от кобура и дръж пръстите си далеч от спусъка — казвам му аз. — И първо кажи какво си намислил да правиш.

— Господин Уошбърн — отвърща той. — Просто не знам какво да ви кажа.

— Не казвай нищо — заявявам му аз. — Просто се махай оттук. Струва ми се, че ми носиш нещастие. Иди да покажеш на някой друг проклетия си револвер.

— Може ли да го покажа на Джо Потър? — пита той, докато става и се изгупва от прахта.

Той ме гледа. Аз още не съм казал нищо. Той преглъща, защото знае, че пак е стъпнал накриво. Аз се изправям.

— Имаш ли нещо против да ми обясниш въпроса си?

— Не съм имал нищо особено предвид.

— Сигурен ли си?

— Съвсем сигурен, господни Уошбърн. Извинете!

— Махай се — казвам аз, а момчето бързо се изнизва.

Аз отивам до бара. Кърли вече е извадил бутилката с уиски, но аз я избутвам с ръка и той ми подава една бира.

— Кърли — казвам аз. — Знам, че не са виновни дето са млади, но няма ли начин да не бъдат и толкова глупави?

— Предполагам, че не, господин Уошбърн — отговаря Кърли.

Ние мълчим няколко минути.

— Начес Паркър с пратил съобщение, че иска да те види — казва Кърли.

— Добре — отвърщам му аз.

* * *

Друг кадър: ранчо в края на пустинята. В кухнята, готвач-китаец си точи ножовете. Бъд Фаръл, един от слугите, е седнал върху сандък с картофи. Той си пее, докато работи и дългото му конско лице се е надвесило над обелките. Готвачът поглежда през прозореца.

— Идва ездач — казва той.

Бъд Фаръл става, поглежда, почесва селяндурската си тиква и поглежда отново.

— Това е нещо повече от един *ездач*, тъп китаецо — казва той. — Това е *господин Уошбърн*. Сигурен съм, както съм сигурен, че сам Господ е създал малките ти топки!

Бъд Фаръл се изправя, отива до входа на къщата и вика:

— Хей, господин Паркър! Господин Уошбърн иде насам!

Уошбърн и Паркър са седнали до малка дървена маса в хола на Начес Паркър и пред тях има чаши с горещо кафе. Паркър е едър, мустакат мъж, седнал на дървен стол с висока облегалка и покрил с индианско одеяло сухите си крака. Той е парализиран от кръста надолу след раняване в гръбнака.

— Е, Уошбърн — казва Паркър. — Чух за теб и Малкия Джо Потър, както всички останали в Територията. Ще бъде страхотна среща. Искан ми се да погледам.

— Нямам нищо против и аз да погледам — казвам аз.

— Къде ще бъде?

— В ада, предполагам.

— Какво значи това? — пита приведен напред Паркър.

— Означава, че няма да се срещам с Малкия Джо. Отивам към Бримстоун и после навън. Далеч от Малкия Джо и този проклет Запад.

Паркър се привежда напред и яростно почесва гъстата си сива коса. Едрото му лице се свива, като че ли ухапал кисела ябълка.

— Бягаш ли? — пита той.

— Точно казано — отвърщам аз.

Старият човек изкривява лице, изхрочва се и се изплюва на пода.

— Никога не съм си мислил, че точно от теб ще чуя нещо подобно — казва той. — Никога не съм очаквал от теб да се откажеш от принципите, според които винаги си живял.

— Начес, това не бяха мои принципи. Те дойдоха наготово заедно с ролята ми. Сега аз приключвам с ролята и променям принципите си.

Старецът обмисля казаното.

— Ама какво, по дяволите, става с теб? — пита той. — Внезапно ти се е поискало да си поживееш другояче ли? Или просто си се

попикал от страх?

— Наричай го както си искаш — отговарям аз. — Минах, за да ти кажа. Дължах ти това.

— Е, много мило — казва Паркър. — Дължал си ми нещо и понеже ти е било на път, си решил да минеш и да ми кажеш, че бягаш от някакво току-що проходило бебе, което се е било само веднъж.

— Махай ми се от главата.

— Том — продължава той. — Послушай ме.

Аз вдигам поглед. Паркър е единственият човек на Територията, който някога ме е наричал по име. И не го прави често.

— Слушай сега — продължава той. — Не съм свикнал да говоря много. Но ти не можеш да избягаш ей така, Том. Заради себе си не можеш. Където и да идеш, няма да можеш да избягаш от себе си. Ще трябва да живееш с това, Том.

— Ще се справя — казвам аз.

Паркър поклаща глава.

— По дяволите, за какво мислиш, че е всичко това? Позволяват ни да носим скъпи дрехи и да се държим така, като че ли светът е наш. Плащат ни скъпо, за да бъдем мъже. Но всичко това си има цена. Трябва винаги да се държим като мъже. Не само когато е лесно като в началото. Трябва да си останем мъже да края, независимо какъв ще е той. Ние не само играем тези роли, Том. Ние ги изживяваме, ние залагаме живота си в тях, ние сме героите. Господи, та всеки може да се облече като каубой и да се разходи по Главната улица. Но не всеки може да носи револвер и да го използва.

— Хубава реч, Паркър — казвам аз. — Но жалко, че професионалист като теб просто провали тази сцена. Хайде сега, върни се в ролята си и да продължаваме.

— Да те вземат дяволите! — възкликва Паркър. — Не ми пука за сцената, за Филма или за когото и да е от вас. Сега ти говоря истината, Том Уошбърн. Ние сме били близки още от деня, когато ти дойде в Територията като изплашено, залитащо момче, което си спечели място тук само заради смелостта си. Няма да ти позволя сега да избягаш.

— Привършвам си кафето и тръгвам — казвам му аз.

Начес внезапно се извърта в стола си, сграбчва ме за ризата и дръпва лицето ми до своето. В другата му ръка съглеждам нож.

— Извади си ножа, Том. Предпочитам да те убия със собствените си ръце, отколкото да ти позволя да се измъкнеш като страхливец.

Лицето на Паркър е близо до моето, той ме гледа втренчено и дъхът му изгаря лицето ми. Аз се опирам с левия крак в пода и ритам с десния стола на Паркър. Той се преобръща и аз виждам изненадата върху лицето на стареца, когато той пада на пода. Аз измъквам пистолета си и го насочвам между очите му.

— Господи, Том — прошепва той.

Аз издърпвам предпазителя.

— Ах, ти глупаво, старо копеле — изричам. — Какво мислиш, че правим? Може би си мислиш, че играем? Станал си особен и странен откакто куршумът пречупи гръбнака ти. Мислиш, че тук действат особени правила и че ти знаеш всичко за тях. Но тук просто няма правила. Не ми казвай какво да правя, както и аз не ти давам съвети. Ти си един сакат старец, но ако се опиташ да се биеш с мен, аз ще ти отвърна по свой, а не по твоя начин. И ще те сваля както и когато мога.

Аз обирам луфта на спусъка. Очите на стария Паркър се ококорват, устните му започват да треперят, той се опитва да се въздържи, но не може. Той започва да вика. Не силно, а тънко, като изплашено девойче.

Аз отпускам спусъка и отстранявам револвера си.

— Добре — казвам. — Може би сега ще можеш да се събудиш и да си припомниш реалността.

Аз го вдигам от пода и го настанявам на стола.

— Съжалявам, че стана така, Начес. Сега си тръгвам.

Аз се спирам при вратата и поглеждам назад. Паркър ми се усмихва.

— Радвам се, че се чувстваш по-добре вече, Том. Не трябваше да забравям, че си избухлив. Всички добри актьори са избухливи. Но ти ще изиграеш добре представлението.

— Няма да има никакво представление, стар идиот такъв! Казах ти и преди. Отивам си отгук.

— Късмет, Том. Покажи им какво можеш!

— Идиот! — казвам аз и си тръгвам.

Един конник пресича билото и оставя коня си да върви самостоятелно надолу към пустинята. Чува се тихото свирене на вятъра, проблясва слюда, пясъкът се събира на дълги вълни. Обедното слънце припича докато ездачът преминава между гигантски скали, изрязани от вятъра във фантастични форми. Привечер конникът слиза и преглежда подковите на коня си. Подсвирква си почти беззвучно, налива вода от манерката в шапката си и дава на животното да пие. После нахлупва шапката и сам пие от манерката. Спъва коня си и прави лагер сред пустинята. Сяда до малкия огън и гледа как гигантското слънце на пустинята залязва. Той е висок, строен мъж с овехтяла шапка на глава и 44-калибров револвер с костена дръжка, прикрепен в кобур към дясното бедро.

Бримстоун: отдалечено минно селище в североизточния край на Територията. Над градчето се издига естественият скален масив, наречен „Дяволския път“ — широк, леко наклонен скален мост. Другият му край, който не се вижда оттук, е здраво захванат точно извън границата на Мрежата — на двеста метра оттук и сто и петдесет години напред.

Аз пристигам върху накуцващ кон. Няма много хора, но забелязвам едно познато лице. Това е онова проклето луничаво хлапе. Трябва да е яздило доста бързо, за да стигне преди мен. Минавам покрай него мълчаливо.

Спирам коня си за миг, за да се възхитя на Дяволския път. Пет минути езда до другия му край и ще бъда във от Запада, приключил с всичко това. С добрите и лоши моменти, със страха и смеха, с дългите, проточващи се дни и тъмните, опасни нощи. След няколко часа ще съм при Консуела, ще чета вестници и ще гледам телевизия...

Сега ще пийна за последен път уиски и ще се махам оттук.

Насочвам коня си към кръчмата. На улицата вече са излезли още няколко души и ме наблюдават. Аз слизам от коня и влизам в кръчмата.

До бара има само един, мъж, който пие сам. Той е нисък здравеняк, с черно кожено палто и шапка от планински бизон. Той се

обръща. В колана му е запасан един револвер без кобур. Никога не съм го виждал, но знам кой е.

— Здравсти, господин Уошбърн — казва той.

— Здравсти, Малък Джо — отговарям аз.

Той вдига бутилката с въпросителен поглед. Аз кимам. Той се пресяга, изважда чаша изпод бара и я пълни. Подава ми я. Отпиваме мълчаливо.

— Надявам се, че не ти е било трудно да ме откриеш — казвам след малко аз.

— Не много — каза Малкият Джо. Той е по-възрастен отколкото очаквах. Около тридесетте. Лицето му е умно, с остри черти, високи скули и черни мустаци. Той отпива и много възпитано ми казва:

— Господин Уошбърн, чух един слух, на който не повярвах. Ключката говори, че вие напускате Територията. И като че ли бързате.

— Вярно е — отвърщам му аз.

— Ключката говори още, че нямате намерение да останете, за да ми дадете поне една възможност.

— И това е вярно, Малък Джо. Не мислех, че ще имам време да те срещна. Но ти така или иначе си тук.

— Наистина — казва Малкият Джо. Той подръпва края на мустаците си и се почесва по носа.

— Честно казано, господин Уошбърн, аз просто не мога да повярвам, че нямате намерение да изиграете поне един танц с мен. Знам всичко за вас, господин Уошбърн, и просто не мога да повярвам.

— По-добре да повярваш, Джо — казвам му аз. — Свършвам питието си и след това излизам през вратата, яхвам коня си и тръгвам по Дяволския път.

Малкият Джо отново се почесва по носа, смръщва се и бутва шапката си на тила.

— Никога не съм очаквал да чуя това.

— Аз никога не съм очаквал, че ще го кажа.

— И наистина няма да застанете срещу мен?

Аз привършвам питието си и поставям чашата върху плота на бара.

— Пази се Малък Джо — казвам и тръгвам към вратата.

— Само още една дума — казва Малкият Джо.

Аз се извърщам. Малкият Джо се отделя от бара. И двете му ръце се виждат добре.

— Не мога да ви накарам насила да се биете, господин Уошбърн. Но аз се хванах на един бас. За шапката ви.

— Чух.

— Затова, въпреки че ме натъжава повече отколкото можете да си представите, аз ще трябва да я взема.

Аз стоя с лице към него, без да отговоря.

— Виж, Уошбърн — казва Малкият Джо. — Няма смисъл да стоиш и да ме гледаш. Дай ми шапката си или играй по твоему.

Аз свалям шапката си. Изтупвам я в ръкава си, а после я хвърлям към него. Той я хваща, без да сваля очи от мен.

— Е, проклет да съм — казва той.

— Пази се, Малък Джо.

Аз излизам от кръчмата.

Срещу кръчмата вече се е събрала тълпа. Те чакат, наблюдават и разговарят с прегракнали гласове. Вратите на кръчмата се разтварят и един висок, строен, гологлав мъж излиза. Започнал е да оплешивява. Носи 44-калибров револвер, в кобур, захванат към дясното бедро и изглежда знае как да го използва. Но истината е, че не го е използвал.

Под внимателните погледи на тълпата, Уошбърн развързва коня си, яхва го и тръгва към моста.

Вратите на кръчмата се разтварят отново. Един нисък здравеняк с мрачно лице излиза с протрита шапка в ръка. Той гледа след отдалечаващия се ездач.

Уошбърн смушква коня си, който след миг колебание стъпва върху каменния мост. Конят трябва непрекъснато да бъде подканян, за да върви, избирайки къде да стъпи по покрития с камъни път. Стигат до средата. Тук Уошбърн спира коня си или му позволява да спре. Намира се на най-високата точка от извивката на моста, представляваща връзката между два свята. Но той не поглежда към нито един от тях. Вдига ръка, за да пипне периферията на шапката си и е леко учуден, че е гологлав. Почесва се бавно по тила като човек, разполагащ с всичкото време на света. После обръща коня си и тръгва надолу по моста към Бримстоун.

Тълпата наблюдава как Уошбърн язди към нея. Хората са неподвижни, мълчаливи. После, разбирайки какво ще се случи, те се пръсват, търсейки убежище зад каруци и бъчви с вода, залягат зад чували с жито.

Само Малкият Джо Потър остава върху прашната улица. Той гледа докато Уошбърн слиза от коня, завързва го встрани от мястото където скоро ще започне стрелба и се насочва бавно към него.

— Хей, Уошбърн! — провиква се Малкият Джо. — Да не би да се връщаш за шапката си?

— Не, Малък Джо — отвръща Уошбърн с усмивка. — Върнах се, защото трябва да изиграем нашия танц.

И двамата се засмиват, като че ли са си разказали много смешен виц. После внезапно и двамата изваждат револверите си. Силният гръм на 44-калибровите им револвери разцепва въздуха над града. Дим и прах обвива стрелците.

Димът е отвят. И двамата мъже са все още прави. Револверът на Малкия Джо е насочен към земята. Той го изпуска и гледа как пада от ръката му. После бавно се свлича.

Уошбърн прибира пистолета си в кобура, отива до Малкия Джо, коленичи и повдига главата му от прахта.

— По дяволите — произнася Малкият Джо. — Много къс ни беше танца, а, Уошбърн?

— Твърде къс — отвръща Уошбърн. — Джо, съжалявам...

Но Малкият Джо не чува това. Очите му са изгубили блясъка си и тялото му е отпуснато. От две дупки в гърдите му се процежда кръв, а прахта под гърба му се напоява от още две, по-големи дупки в гърба.

Уошбърн се изправя, намира шапката си в прахта, изтупва я и я нахлупва. Отива при коня си. Хората започват да се показват и се чува бръмченето на разговори. Уошбърн поставя единия си крак на стремето и се приготвя да яхне коня си.

В този момент един треперлив, висок глас извиква:

— Добре, Уошбърн. Извади го!

Лицето на Уошбърн се разкривява, когато се извъръща, опитвайки да освободи дясната си ръка и едновременно с това да се дръпне от линията на огъня. Дори и в тази изкривена и невъзможна поза, той

успява да измъкне револвера си, да се извърти и да види луничавото момче на десет метра от себе си с изваден, насочен и стрелящ револвер.

Слънцето се взривява в главата на Уошбърн, той чува цвиленето на коня си и започва да пада към прашната покривка на земята, докато куршумите се забиват в него със звука на месарски сатър във врата на говедо. Земята изчезва, камерата е разбита, очите му са счупените лещи, които отразяват внезапната разруха на света. Една червена светлина проблясва с последно предупреждение и всичко почернява.

Зрителят и актьорът гледа още малко към потъмнелия екран, размърдва се в креслото си и се почесва по брадата. Като че е някак объркан. После, накрая, той избухва, посяга и изгасва екрана.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.